

L'AIR DE **1945-1968**
ÉCOLE DE PARIS

PARIS

ÇAĞDAŞ
TÜRK SANATI **HAVASI**

Arkas Holding A.Ş.
Liman Caddesi Arkas Binası
No: 38 Alsancak 35230 İzmir
Tel: +90 232 477 77 77
Faks: +90 232 411 00 00 - 411 00 11

ARKAS
SANAT MERKEZİ

Baskı ve Cilt Türkiye'de yapılmıştır.
Imprimé et relié en Turquie.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme hiçbir yolla izin alınmadan çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz. Kullanılan görsellerin hepsinin telif hakları tasdiki için tüm gerekli gayret gösterilmiştir. Herhangi bir eksiklik tamamen kasıtsız ve Yayıncı Kuruluş ile ele alınmalıdır. Kitapta yayımlanan tüm eserler: © Arkas Holding A.Ş.

Tous droits réservés. Aucune partie de cette publication ne peut être reproduite, ne peut être stockée dans un système d'extraton ou transmise sous aucune forme ou par aucun moyen électronique, mécanique, photocopie, enregistrement ou autre, sans l'autorisation écrite préalable de l'auteur. Tous les efforts ont été faits pour mentionner les droits d'auteur des images et photographies dans les cas appropriés. Toute omission est entièrement involontaire et doit être directement signalée à l'éditeur. Toutes les oeuvres publiées dans ce livre sont © Arkas Holding A.Ş.

Telif Hakları: © 2022, Arkas Holding A.Ş.
Copyright: © 2022, Arkas Holding A.Ş.

Metinler: © müellifleri ve Arkas Holding A.Ş.
Textes: © les auteurs et Arkas Holding A.Ş.

ISBN: 978-605-5974-46-6

Birinci Basım: 2022, 1.000 adet
Première Publication: 2022, 1.000 exemplaires

Baskı / Imprimeur
Metro Matbaacılık Ltd. Şti.
Matbaa Sertifika No: 40921
Yahya Kemal Beyatlı Cd. No: 94
Begos 3. Bölge Buca 35400 İzmir
Tel: (232) 290 3311
metro@metro-print.com

L'AIR DE 1945-1968 ÉCOLE DE PARIS

PARIS

ART TURC CONTEMPORAIN

HAVASI

SERGI / EXPOSITION

28.09.2022 / 12.02.2023

KATALOG / CATALOGUE

Yayın Direktörü / Directrice de la publication:
Müjde Unustası

Editör / Editeur:
Dr. Necmi Sönmez

Yazarlar / Auteurs:
Dr. Necmi Sönmez, Timour Muhidine

Katalog Tasarımı / Conception du catalogue:
Ömer Durmaz

Katalog Grafik Ekibi / Équipe graphique du catalogue:
Özgür Yücel, Tuğrul Mustafa Günaydın

Çeviri / Traduction:
Türkçe-Fransızca / Turc-Français: Eylem Alp, Utkan Boyacıoğlu
Fransızca-Türkçe / Français-Turc: Habil Sağlam

Redaksiyon / Rédaction:
Deniz Can Taşçı, Melodi Su Omay, Serap Köksal

Fotoğraf / Photographe:
Hadiye Cangökçe, Mehmet Yasa

SERGI / EXPOSITION

Sergi Direktörü / Directrice de l'exposition:
Müjde Unustası

Sergi Küratörü / Commissaire de l'exposition:
Dr. Necmi Sönmez

Sergi Koordinasyon / Coordination de l'exposition:
Ayşe Beşikçioğlu, Melodi Su Omay, Deniz Can Taşçı, Serap Köksal

Sergi Tasarımı / Design d'exposition:
Ömer Durmaz

Sergi Grafik Ekibi / Équipe graphique de l'exposition:
Özgür Yücel, Tuğrul Mustafa Günaydın, Hasan Mavi

Sergi Kurulum / Installation de l'exposition:
Selim Cevrem

Öğrenme Programları / Programmes éducatifs:
Bilgin Berdil Alim

Ziyaretçi İlişkileri / Services aux visiteurs:
Aycan Bal, Asena Salkır

Dekor İmalat / Fabrication de décor:
İlkay Esen

Sigorta / Assurance:
Arkas Sigorta

Taşıma / Transportation:
Simurg Fine Art Logistics

TEŞEKKÜRLER / REMERCIEMENTS

Alp Alantar
Sara Koral Aykar
Naz Balkan
Ahmet Benli
Sema Çağa
Maria Devrim
Fatoş-Feridun Eray
Teri-Sami Erbeş
Ceyda-Ünal Göğüş
Zeynep Akkaya Gökçaylı
Uluçay Günal
Zeynep Günal
Ayperi Karabuda
Halenur Katipoğlu
Öner Kocabeyoğlu
Jean-Luc Maeso
Ahmet Koman
İbrahim Öğretmen
Nazan Ölçer
Ferhat Özgür
Neptün Öziş
Susan Özkök
Gaye Petek
José-Maria Queiros
Viviane Carnaut-Raşa
Bénédicte Schribaux
Julide-Cihan Taşdur
Kerim Topuz
Burcu Acartürk Yıldız
Semiramis Zorlu

İÇİNDEKİLER

TABLE DES MATIÈRES

6

L'AIR DE PARIS

8 **ARKAS SANAT MERKEZİ / CENTRE D'ART ARKAS**

10 **ÖNSÖZ / PRÉFACE**

Lucien Arkas

14 **SANATÇILAR / ARTISTES**

16 **İTERAKTİF PARİS HARİTASI / PLAN INTERACTIF DE PARIS**

18 **PARİS HAVASI / L'AIR DE PARIS**

Dr. Necmi Sönmez

40 **SERGİDEN SEÇKİ / SÉLECTION DE L'EXPOSITION**

108 **PARİS'TEKİ TÜRK RESSAMLAR ÜZERİNE BAZI NOTLAR**
QUELQUES REMARQUES SUR LES PEINTRES TURCS DE PARIS

Timour Muhidine

116 **NEŞELİ ZÜĞÜRTLÜK ENSTİTÜSÜ / JOYEUSE AMBIANCE DE BOHÈME**

Dr. Necmi Sönmez

222 **ESER LİSTESİ / LISTE DES ŒUVRES**

230 **DİZİN / INDEX**

7

PARİS HAVASI

ARKAS
SANAT MERKEZİ

LÉOPOLD LEVY
FİREK MUALLA
HALE ASAF
FAHREHİSSA ZEİD
ZERİ FAİK İZER
MURDULLAR BERK
HAKKI ANLI
SARİ BEKEL
FÖREYA KOBAL
ABDİL DİNG
MULUSİ MERCAN
SELİM YURAN
CİNAT BURAK
ADNAN VARINCA
ŞÖKRİYE DİKMEK
AVNİ ARBAŞ
İLKAH NOKAN
LEYLA GAMSIZ
LÜTFİ ÖZDÖK
NEŞEY GÜHAL
NEJAD DEVRİM
MÜBİN ORHON
KEDİM GÜNSÖN
TİRAJE DİKMEK
ADNAN ÇEKER
TUHAN EROL
KUZGUN ACAR
SEMİRANİS ZORLU
ALBERT DİTRAN
OKTAY GÜNDAY
FERİT İŞCAN
ERDAL ALAYTAN
GÜNEŞ KARABUDA
YÜNSEL ARSLAN
MÜZENNER BİLEK PASİM

ARKAS
SANAT MERKEZİ

L'AIR DE 1945-1968
ÉCOLE DE PARIS
PARIS
HAVASI

ÇAĞDAŞ
TÜRK SANATI

ART TURC CONTEMPORAIN
CONTEMPORARY TURKISH ART

SERGI / EXPOSITION / EXHIBITION

28.09.2022 / 12.02.2023

GİRİŞ ÜCRETSİZDİR / ENTRÉE GRATUITE / FREE ENTRANCE

ARKAS SANAT MERKEZİ

CENTRE D'ART ARKAS

Fransa Konsolosluğu, 1825-1835 yılları arasında kıyı ile Mecidiye Caddesi arasında yer alan geniş bir bahçeye inşa edilmiş iki binadan oluşmaktaydı. 1852 yılında meydana gelen depremden sonra Parisli mimar Edmond Renaud tarafından yeni bir bina inşa edilmiş, ancak bu bina da 1866'daki yangın ve 1880'deki depremlerle yeniden zarar görmüştü. 20. yüzyılın başına gelindiğinde, Fransız yönetimi mimar Emmanuel Pontremoli'yi yeni bir bina tasarlamakla görevlendirdi. Pontremoli'nin denize yakın olarak konumlandırıldığı yeni bina 1906 yılında tamamlandı.

1922'deki büyük yangında Kordon'daki pek çok bina tahrip olurken taştan yapılmış olan Fransa Konsolosluğu binası yangından kurtulmayı başardı. Binanın hasar gören merdiven, zemin gibi ahşap aksamının restorasyonu için İzmir Saat Kulesi'nin de mimarı olan Raymond Péré öncülüğünde başlayan süreç 1929'a kadar sürdü. Binanın denize bakan kısımları rezidans ve kabul salonları, caddeye bakan kısmı ise konsolosluk ofisleri olarak kullanılmaktaydı. Eylül 1983'e kadar İzmir Fransa Başkonsolosluğu olarak hizmet veren bina, Mayıs 1984'ten itibaren Fransa Fahri Konsolosluğu olarak hizmet vermeye başladı.

İzmir'in 130 yıl önce inşa edilmiş ve ayakta kalmayı başarmış nadir binalarından biri olan Fransa Konsolosluğu Binası, 2010 yılının Ekim ayında Arkas Holding tarafından, Y. Mimar Niko Filidis ve ALTERA Mimarlık işbirliği ile restore edilerek binanın denize bakan bölümünün Arkas Sanat Merkezi adı ile hayata geçirilmesi hedeflendi. Yaklaşık 8 ay süren çalışmalar neticesinde binanın izolasyonu sağlandı, elektrik, sıhhi, güvenlik tesisatı ile ahşap aksamı yenilendi, dış cephesi temizlendi. Böylelikle güçlü bir altyapıya kavuşan ve en az 50 yaş gençleşen binanın denize bakan bölümü çağdaş, donanımlı bir sanat merkezine dönüştürüldü.

Kasım 2011'de kapılarını ziyarete açan Arkas Sanat Merkezi, düzenlediği önemli sergilerle İzmir'in kültürel kimliğini uluslararası sanat ortamı ile paylaşmaya devam ediyor. ●

Le Consulat de France occupait deux immeubles construits dans un grand jardin situé entre la rive et l'avenue Mecidiye entre 1825 et 1835. Après le tremblement de terre de 1852, l'architecte parisien Edmond Renaud conçut un nouveau bâtiment, qui fut endommagé par un incendie en 1866 et un autre tremblement de terre en 1880. Au début du xxe siècle, le gouvernement français demanda à l'architecte Emmanuel Pontremoli de dessiner un nouvel immeuble, construit en front de mer et achevé en 1906.

Le grand incendie de 1922 détériora de nombreux immeubles du Kordon et le consulat de France ne dut sa survie qu'à sa structure en pierre. La remise à neuf des parties en bois, notamment les escaliers et les sols, fut réalisée par Raymond Péré, l'architecte de la Tour de l'Horloge d'Izmir, et ne se termina qu'en 1929. Côté mer, le Consulat abritait la résidence et les salles de réception, tandis que l'arrière, côté avenue, abritait les bureaux. L'immeuble fut occupé par le consulat général de France jusqu'en septembre 1983, puis par le Consulat honoraire de France à partir de mai 1984.

Le bâtiment du Consulat de France, qui a été construit il y a 115 ans et est l'un des rares bâtiments qui ont réussi à survivre. Il a été restauré par Arkas Holding en octobre 2010 et la partie du bâtiment face à la mer a été nommée Centre d'Art Arkas. Après des travaux d'environ 8 mois, le bâtiment a été isolé, ses parties électriques, sanitaires, de sécurité et en bois ont été rénovées et son extérieur a été nettoyé. Ainsi, la partie face à la mer du bâtiment, doté d'une infrastructure solide, a été transformé en un centre d'art moderne bien équipé.

Le Centre d'Art Arkas fut ouvert en novembre 2011 et continue, à travers de grandes expositions, à faire connaître l'identité culturelle d'Izmir au monde international de l'art. ●